

Vergi İncelemesi İşyerinde Yapılmadıysa Hapis Cezası Yok

HÜRSES

Vergi kanunlarında değişiklikyapacak olan Torba Kanun Tasarısı, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda görüşülüyor.Söz konusu kanun tasarısıyla; başta Anayasa Mahkemesi iptal kararlarıdoğrultusunda olanlar olmak üzere, vergi kanunlarında çok sayıda değişiklikyapılması öngörülüyor.

Bu değişikliklerden biri de vergiincelemesi oranının artırılması.

Bir başka deyişle, her mükellefinbirkaç yılda bir incelenmesi hedefleniyor.

Bu sıklıktaki yaygın incelemeiçin ne kadar çok inceleme elemanı ve altyapı gerektiği sorunu bir tarafa; keşkemevcut %1-2'ler düzeyindeki incelemelerin usulüne ilişkin idareyi zorlayacaktedbirler de alınsaydı. Örneğin, incelemenin yapılacağı yere ilişkin Vergi UsulKanunu'nun 139. maddesi.

Söz konusu maddenin ilk ikifıkrasına göre;

'Vergi incelemeleri, esas itibariyle incelemeye tabi olanın işyerindeyapılır.

İş yerinin müsait olmaması, ölüm, işin terk edilmesi gibi zarurisebeplerle incelemenin yerinde yapılması imkansız olur veya mükellef ve vergisorumluları isterlerse inceleme dairede yapılabilir.'

Kanun hükmü gayet açık. Vergiincelemesinin işyerinde değil vergi dairesinde yapılması ancak 2. fıkradaki istisnalardamümkün. Aksi halde işyerinde yapılmayanincelemenin usulsüz olması gerekir.

Ama uygulamada tam tersigörülüyor. Bırakın tebligatla istemeyi, vergi dairesinden bir telefon açılıpmükellefin defter ve belgelerini getirmesi, yoksa ceza kesileceği bildiriliyor.

Bu durumda ya da incelemeninistisnalar dışında dairede yapılması neticesinde yapılan tarhiyat ve cezayakarşı dava açıldığında ise maalesef Danıştay pek olumlu bakmıyor.

'İncelemenin işyerinde yapılmamış olmasının tek başına tarhiyatı kusurlandırmayacağı'yönünde kararlar verebiliyor[1].

Ancak madalyonun bir de öbür yüzüvar. Bilindiği gibi, Vergi Usul Kanunu'nun 359. maddesinde yer alan vergikaçakçılığı suçunu oluşturan bir fiil söz konusuysa 18 aydan 5 yıla kadar hapiscezası istemiyle ceza mahkemesinde de yargılama yapılıyor. Sonuçta büyükihtimalle uyuşmazlık Yargıtay'a taşınıyor.

Yargıtay'ın vergi incelemesinin yapılmacağı yere ilişkin olarak 2 ay önceverdiği karar ise;

'213 sayılı Kanun'un 139/2 maddesinde incelemenin dairede yapılmasınaimkan veren istisnalardan birinin varlığı önceden belirlenmeden faaliyetinisürdüğü anlaşılan sanığa defter ve belgelerin ibrazı için yapılan tebligatıngeçerliliği bulunmadığı ve bu nedenle yüklenen suçun yasal unsurlarınınoluşmadığı gözetilmeden, sanığın beraati yerine mahkumiyetine hükmolunmasıyasaya aykırıdır' şeklinde[2].

Yani istisnalar dışında işyeriyerine vergi dairesinde yapılan incelemeden dolayı hapis cezası ile yargılanankişi, beraat ediyor.

Yargıtay'ın kararı, kanunhükümün gereği. Vergi idaresi de kanunu ve inceleme usulünü gerektiği gibi uygularsa belki de gerçekten vergi kaçakçısı olan kişilerin hapis cezasından kurtulması önlenmiş olur.

Mükelleflerin yapması gereken iş yükümlülükleri gibi haklarını da iyi bilip uygulattırmak olmalı. Vergi incelemesi için mükellefin defter ve belgeleri telefonla isteniyorsa tebligat yapılmadan bunun gerçekleştirilemeyeceği belirtilmeli. Mükellefin durumu istisnalardan olmadığı halde yapılan tebligatta da defter ve belgeleri vergi idaresine götürmesi isteniyorsa resmi kayda girecek bir yazı ile incelemenin işyerinde yapılması talep edilmeli.

Böylece hem vergi idaresi hem de mükelleflerin gayretiyle usulüne uygun işlemler yapılır ve haklı ile haksızın ayırt edilmesi daha kolay olur.

[1] DVDDK'nın 25.01.2002 tarih ve E.2001/468, K.2002/45 sayılı Kararı. [2] Yrg. 11. CD'nin 06.04.2010 tarih ve E.2007/6714, K.2010/4158 sayılı Kararı.